

Сумський державний
університет –
провідний заклад
вищої освіти
України

У Сумському державному університеті, що на сьогодні є одним із лідерів серед вітчизняних ЗВО, навчаються близько 14 тисяч осіб за різними формами на початковому, бакалаврському, магістерському, освітньо-науковому й науковому рівнях за 55 спеціальностями з 23 галузей знань. Зокрема, необхідних навичок для подальшої професійної діяльності набувають більше ніж 1750 іноземних студентів із майже 50 країн світу.

Червень 2020 р. * Розповсюджується безкоштовно

№ 3-4 (407-408)

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ОПТИМАЛЬНЕ СТАВЛЕННЯ

Вартий уваги відомий вислів-порада: «Якщо не можеш змінити ситуації, то зміни своє ставлення до неї». Такою ситуацією для «Резонансу» зокрема й СУМДУ загалом став період карантину, впродовж якого через об'єктивні причини газета не виходила. Про те, що наш університет завжди правильно формує своє ставлення до будь-яких непростих обставин у місті, країні чи світі, свідчать найпрестижніші рейтинги, що «Резонанс» із року в рік пропонує читачам. Не буде винятком і теперішній номер – репрезентована панорамна картина рейтингів за останній час (с. 2). Крім того, публікуються матеріали, підготовлені редакцією ще до карантину, проте не менш актуальні сьогодні. Наприклад, про діяльність культурно-мистецького центру, вихованцями якого є студенти майже всіх факультетів та інститутів і який небезпідставно вважають значущою складовою позанавчальної роботи в нашому ЗВО.

Також друкуються дані про те, як саме була скорегованою робота університету, зокрема навчальний процес, у період карантину. Наприклад, про дистанційне навчання йдеться у своєрідному звіті «Відгуки, враження, пропозиції» в рубриці «Реакція», а про вебінари для університетівців – в огляді «Освітнього процесу не зупинити» (с. 2).

Матеріал «Подорож Усесвітом віртуальної реальності» розповідає про функціонування унікальної лабораторії «Ulab», новітня розробка якої може стати й уже стає вагомим інноваційним складовою освітньої сфери.

У рубриці «Цифровізація» (с. 6) проаналізовані такі аспекти сучасного соціуму, як кіберспорт і трансгуманізм. Із матеріалами про них, а також святкування факультетом ІФСК свого 20-річчя (с. 3), у газеті дебютувала третьокурсниця **Ліза Хорошева**.

Інше інформаційне наповнення номеру присвячене презентаційним, ювілейним, краєзнавчим і навіть трансцендентним темам, що, сподіваємося, будуть цікавими й корисними найвимогливішому читачеві.

Вихід в іншу реальність – с. 3

Звітний концерт творчих колективів КМЦ – с. 4-5

СУЧАСНЕ ОБЛИЧЧЯ СумДУ

> Входить до Всесвітнього рейтингу дослідницьких університетів світу від Times Higher Education World University Rankings на позиції 1001+. Згідно з University Impact Rankings від Times Higher Education перебуває в ТОП-300 ЗВО світу за рівнем суспільно-економічного впливу. Рейтинг THE кращих дослідницьких університетів світу в галузі інженерії та технологій визначає СумДУ на позиції 801+.

> Згідно з міжнародним рейтингом QS World University Rankings входить до топ-групи 701–750 провідних університетів світу, водночас поділяючи четверту-п'яту позицію серед українських ЗВО, та класифікується як університет із високою дослідницькою продуктивністю. Рейтинг QS також визначив наш виш на позиції 101–150 серед «молодих» ЗВО світу, що «стрімко зростають».

> За даними міжнародного рейтингу Webometrics Ranking of World Universities СумДУ посідає 3-тє місце серед ЗВО України, а також високі позиції у європейському рейтингу U-Multirank, що визначив більшість показників навчальної, позанавчальної, міжнародної й інших сторін діяльності СумДУ такими, що перевищують середньосвітові значення.

> Є першим українським ЗВО, що пройшов у 2014 році незалежний зовнішній аудит компанії QS та здобув найвищі оцінки (5 зірок) за кількісним та якісним складом викладачів, задоволеністю студентів якістю навчання, умовами й доступністю здобування освіти, соціальною спрямованістю своєї діяльності та e-learning.

> Згідно з міжнародним рейтингом Scimago Institutions Rankings входить до ТОП-250 університетів Центральної та Східної Європи, а за версією міжнародного екологічного рейтингу UI GreenMetric – до ТОП-250 університетів світу. СумДУ став першим українським університетом, що ввійшов до цього екологічного рейтингу.

> За даними наукометричної бази даних Scopus за кількістю цитувань світовою науковою спільнотою публікацій учених університету та індексом Гірша СумДУ серед лідерів науково-освітнього простору України.

> За кількістю наукових і науково-педагогічних працівників, які мають п'ять і більше публікацій у виданнях, індексованих базами даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, у СумДУ один із найвищих показників серед ЗВО України.

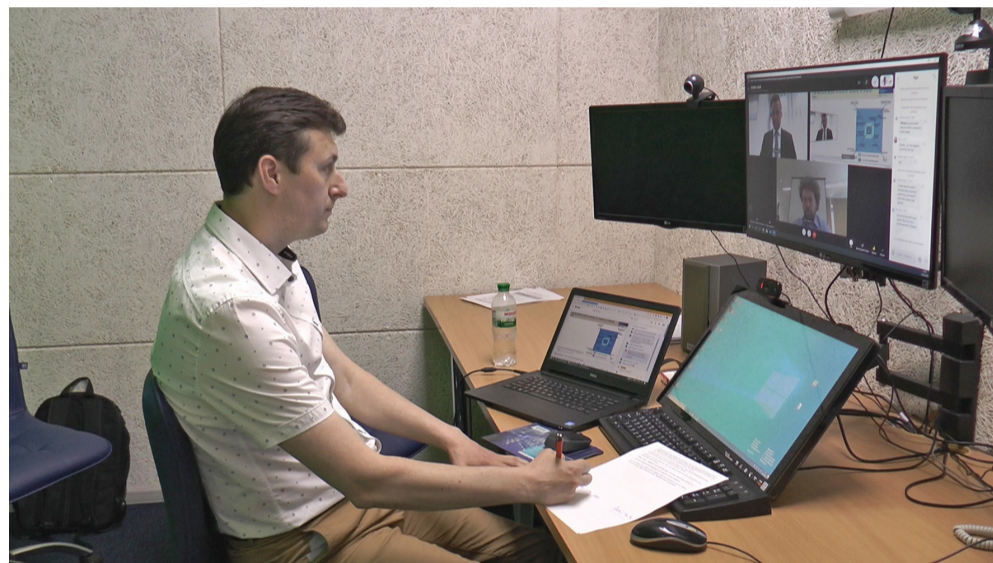
> За результатами дослідження, що публікує Webometrics, посідає 5-тє місце серед вишів України за цитованістю вчених у Google Scholar; репозитарій наукових робіт СумДУ перебуває на першому місці серед ЗВО України та входить до ТОП-40 найкращих інституційних репозитаріїв світу згідно з Ranking Web of Repositories від Webometrics.

> Посідає високі позиції за результатами консолідованого рейтингу вітчизняних університетів «Osvita.ua» і входить у трійку університетів України за оцінками якості навчання та в трійку кращих класичних університетів України в загальному заліку згідно з рейтингом «ТОП-200 Україна».

> Співпрацює з більше ніж 260 партнерами з 50 країн світу, зокрема США, Великобританії, Німеччини, Австрії, Франції, Бельгії, Швеції, Польщі, Литви, Болгарії, Чехії, Словаччини, Румунії, Японії, Південної Кореї, Китаю та ін.

ОНЛАЙН-ТЕХНОЛОГІЇ

Кожний новий рік у житті людства є унікальним і багатим на різноманітні події. Проте 2020-й стає ще більш неординарним та кардинально змінює світовий порядок. Пристосовується до нових умов і правил життя під час пандемії коронавірусу – завдання не з простих, тому що кожна сфера, зокрема освіта й наука, зазнає численних трансформацій для нормального функціонування та задоволення потреб людства. Зважаючи на це, СумДУ оперативною реагує на виклики сьогодення та докладає чимало зусиль, щоб навчальний процес не зупинявся й водночас удосконалювався в умовах карантину. Першочерговою справою на шляху до успішної роботи університетської спільноти стає застосування електронних технологій.

Наприкінці березня Організаційно-методичний центр технологій електронного навчання (надалі – ОМЦТЕН) провів цикл вебінарів «Забезпечення дистанційного навчання студентів університету». Упродовж двох місяців викладачі здобували знання щодо електронних технологій та особливостей роботи з ними. Заняття відбувалися в режимі відеоконференцій «Zoom» із прямою трансляцією на «YouTube». Спікеркою вебінарів була **Оксана Шовкопляс** – кандидатка фізико-математичних наук, старша викладачка кафедри комп'ютерних наук секції інформаційно-комунікаційних технологій, завідувача навчально-методичною лабораторією електронного навчання ОМЦТЕН.

Кожний із п'яти вебінарів мав відповідну тематику. Зокрема, на першому слухачі ознайомилися з особливостями використання навчальних ресурсів СумДУ, таких як «Міх», «Екзаменаріум», «Salamstein», «OCW», «Lectur.ED». Подальші онлайн-заняття були присвяченими кожному з них. Викладачі обговорили розроблення й супроводження дистанційних курсів для студентів денної та заочної форм навчання. Зокрема, зосередили увагу на тому, як створювати та редагувати матеріали, пов'язати навчальні платформи з особистим кабінетом, імпортувати необхідний контент із платформи «Salamstein» у конструктор «Lectur.ED», розмістити дані на платформі «Міх» тощо.

На перший погляд може здатися, що освітній процес в онлайн-режимі дуже складний і незрозумілий, тому що потребує використання

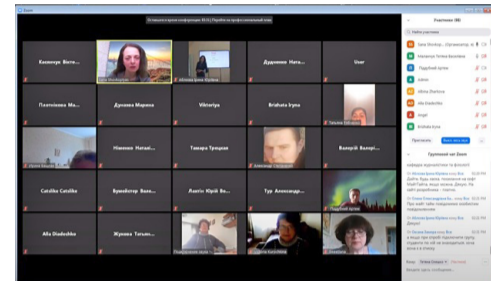
спеціальних програм не лише для проведення, а й для створення початкового контенту. Проте СумДУ забезпечив своїх студентів і викладачів усіма необхідними електронними засобами, зручними й цікавими. За словами пані Оксани, навіть за короткий час викладач може

каналі «гарячого зв'язку» Центру в «Telegram» і «Viber», за допомогою яких забезпечується консультування з тих чи інших питань організації дистанційного навчання.

Крім вебінарів, на початку червня за технічної підтримки директора ОМЦТЕН **Юрія Зубаня** відбулася Мі-

ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НЕ ЗУПИНИТИ

створити гідну колекцію навчальних матеріалів, що будуть корисними як студентам, так і йому самому. Для цього спочатку потрібно попрацю-

жнародна наукова конференція «The 3rd international conference on design, simulation, manufacturing: the innovation exchange (DSMIE-2020)», присвячена питанням машинобудування, механіки, хімічних технологій та матеріалознавства. Захід наживо транслювався у 23 країнах світу на сторінках конференції в «Youtube» і «Facebook». За словами голови організаційного комітету, доцента кафедри технологій машинобудування, верстатів та інструментів факультету TeCET **Віталія Іванова**, для проведення онлайн-конференції вибрали платформу «Skype», що дозволила здійснити комунікацію зі спікерами з усього світу, тому що кожний із близько 300 (!) учасників мав змогу бачити картинку, водночас обговорюючи презентації доповідачів.

Наш університет продовжує активно працювати, незважаючи на різні кризові ситуації як світового, так і локальних масштабів. Зокрема, змінює традиційні формати нав-

віти. Функції платформ не обмежуються виконанням завдань. На них можна проводити дискусії, спільну навчальну роботу й обговорювати заняття. Усе це забезпечує повну взаємодію студента та викладача.

Проведений цикл вебінарів є у вільному доступі на сторінці ОМЦТЕН сайту СумДУ. Тому кожний охочий може ознайомитися з навчальними роликami й виділити для себе корисне. Для викладачів завжди діють

чального процесу, реагуючи на виклики часу, не відмовляючись від них, а трансформуючи й удосконалюючи, щоб зробити їх цікавішими та якіснішими. Отже, не зупиняємося й опановуємо нові освітні вершини!

На фото: Віталій Іванов та Юрій Зубань під час проведення Міжнародної конференції.

Юлія КОВАЛЬ,
аспірантка

#НАЙКРАЩИЙ_ФАКУЛЬТЕТ_ГАЛАКТИКИ

Факультету іноземної філології та соціальних комунікацій СумДУ – 20 років. Навчатися на ньому престижно й перспективно, а серед випускників і студентів він носить горде звання «найкращого факультету галактики». Чому так?

15 березня 2000 року в нашому університеті почав свою діяльність гуманітарний факультет, що профілювався тоді на підготовці журналістів, перекладачів та юристів. Згодом, у 2011-му, спеціальність «Право» виокремилася в інший факультет, а наш одержав назву «Іноземної філології та соціальних комунікацій».

Для зміцнення освітнього потенціалу молоді ІФСК поступово розширював спектр своїх освітніх послуг, запроваджуючи нові спеціальності й освітні програми. Сьогодні їх шість: «Менеджмент соціокультурної діяльності»; «Германські мови та літератури (переклад включно)»; «Психологія»; «Журналістика»; «Реклама і зв'язки з громадськістю»; «Соціальна робота». Також кафедри факультету забезпечують гуманітарну складову навчання студентів усіх спеціальностей.

Зростання ІФСК до вершин визнання, що він посідає зараз, – самостійності, величності, міці – було досить копійкою пра-

цею. Адже справа стосувалася розширення сфер підготовки з акцентом на якість навчання студентів, забезпечення потужної матеріально-технічної бази та створення високопрофесійного колективу науковців і фахівців-практиків з усіх напрямів підготовки.

«Усе це ми виростили в хорошій університетській родині як результат невтомної праці й терпіння викладачів, – розповідає перший декан факультету, а нині завідувача кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій **Ніна Світайло**. – Як ми любимо своїх дітей, так і я люблю наш факультет. Це моя друга половина життя, друга родина. Якби не було таких професіоналів, таких студентів, факультет не став би найкращим. Немов один день минув – а вже 20 років...».

Наразі викладачі «іменинника» є учасниками міжнародних проектів від ОБСЄ, НАТО, Міжнародної ради наукових обмінів, Goethe Institut, TEMPUS, Erasmus Mundus, GISAP, Coursera, TESOL, Британської ради тощо. Випускники обіймають престижні посади, а студенти активно наповнюють скарбницю наукових і творчих здобутків численними перемогами.

Святкування 20-річчя відбулося онлайн через карантинні умови. У соціальній мережі «Facebook» пронісся міжгалактичний марафон привітань від студентів, випускників, викладачів та всіх причетних до факультету, найкращого в міжпланетарному всесвіті. Кілька днів учасники постили спогади й добрі слова, дя-

кували викладачам та одногрупникам за безцінний досвід, розповідали про власні успіхи, ділилися далекоюсжними планами. Яскраві світлини, підібрані онлайн-естафетивцями, свідчать про те, що для останніх період навчання був незабутнім і прекрасним, а сам марафон створив надзвичайно позитивну атмосферу онлайн-єднання, дуже потрібну всім у непростий карантинний час.

Ще одним подарунком до Дня народження стало відеопривітання випускників **Ігоря Наливайка** та **Анастасії Котляр**, чий прізвища відомі тепер усій країні завдяки телебаченню. До них приєдналися й такі відомі зірки, як **Роза Аль-Намрі**, **Марія Мельник** і **Лілія Ребрик**.

«Сьогодні факультет – ініціативна самовіддана команда, результатом роботи якої є успіх наших випускників, досягнення та перемоги студентів і викладачів, – розповідає декан ІФСК **Олена Сушкова**. – Молодий, але вже досвідчений, він відзначається креативністю й неординарністю, робить вагомий внесок у загальну скарбницю неабияких досягнень СумДУ в національному та міжнародному освітньому просторі.

Вибирай професію! Вибирай ІФСК! Вибирай майбутнє!

Хочете деталей? Вони тут: <https://ifsk.sumdu.edu.ua/uk/>.

НОУ-ХАУ

ПОДОРОЖ УСЕСВІТОМ
ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Прогулятися кращими музеями світу, стрибнути з багатопверхівки або пірнути в глибини океану... А що як здійснити екскурсію людським організмом, на власні очі побачити структуру молекул, відвідати космічну станцію? Фантастика? Ні, це реальність... Віртуальна.

Довгий час зазначена технологія асоціювалася винятково з ігровою індустрією, але СумДУ й лабораторія віртуальної та доповненої реальності «Ulab» доводять, що така новітня розробка може стати незамінною складовою освітньої сфери.

Основні переваги віртуальної реальності (VR) – наочність і максимальне залучення студента до навчального процесу, що дають можливість краще розуміти й засвоювати потрібний матеріал. Високий рівень деталізації та реалістичність дозволяють достовірно демонструвати об'єкти й процеси, що неможливо побачити у звичайних умовах через їх недосяжність або небезпечність певної ситуації. Уявіть заняття, під час якого ви можете поспостерігати за поділом ядра перед вибухом, пробудженням вулкана або стати учасником історичних подій далекої давнини. Це вже не просто картинка в підручнику, а цілий світ, який відкривається навкруги настільки реалістично, що мозок майже не відчуває різниці між імітацією та дійсністю.

Технології, що зовсім недавно здавалися фантастичним майбутнім, нині активно застосовують у нашому університеті. Над програмним забезпеченням у сфері доповненої та віртуальної реальності працює команда фахівців на чолі з директором Центру технологій електронного навчання **Юрієм Зубанем**. Про роботу «Ulab» нам розповів провідний інженер-програміст відділу розроблення електронного контенту **Дмитро Самохвалов**: «Наша лабораторія розділена на два приміщення – навчальну аудиторію, оснащену моніторами та мікрофонами, й кімнату віртуальної реальності. В останній одночасно можуть перебувати чотири особи, які виконують або одне групове завдання, або різні (за індивідуальними програмами). Члени групи та керівник, які спостерігають за симуляцією з навчальної аудиторії, ставлять запитання, підказують, пропонують свої варіанти. Так проходить групова робота. На-

разі викладачі розробляють навчальні завдання для різних спеціальностей. Можливості VR-технологій відкривають перед ними нові горизонти, обумовлені лише їх фантазією та особливостями підходу до освітньої діяльності».

Авторка матеріалу перевіряє дієвість унікальних атрибутів «Ulab»

Приклад, що нам (мені й аспірантці **Юлії Коваль**) продемонстрували під час відвідування лабораторії «Ulab», використовують на заняттях із дисципліни «Психологія віртуального простору». Його суть полягає в симуляції умов, за яких людину піднімають ліфтом на верхній поверх хмарочоса. Коли двері відчиняються, вона бачить попереду дерев'яну планку над височезною прірвою міста, по якій потрібно пройти. Надягаючи шолом, жартувала й не розуміла, що в

цьому складного, доки не опинилася перед зазначеною хиткою конструкцією. Рухатися по ній дуже страшно, навіть усвідомлюючи, що ти перебуваєш у цілком безпечному приміщенні, а навколо тебе ілюзія. Упасти вниз майже неможливо, але інстинкт самозбереження бере гору над розумом. Нервово простягаю руку, але кроку ступити не можу. Проте збираюся із силами, стрибаю, лечу. Перемога!

Інша симуляція демонструє внутрішнє оснащення колони установки очищення природного газу, а також учить впливати на процес сушіння за допомогою панелі управління й клапанів на ній. Зокрема, користувач може бачити, до чого приведе зміна параметрів, та брати участь у реагуванні на надзвичайні ситуації. Погодьтеся, це значно безпечніше, ніж зіткнутися із загрозою в реальних умовах, але навички, набуті під час симулювання, безперечно, будуть неабияк корисними майбутнім професіоналам упродовж їх трудової діяльності.

Наприкінці 2019 року розробки фахівців СумДУ були репрезентованими на виставковій конференції «Reimagine Education 2019» у Лондоні. Наші представники демонстрували, як використовувати AR-/VR-технології в різних сферах роботи ЗВО й навчання. А в лютому 2020 року лабораторію «Ulab» відвідала тогочасна міністр освіти і науки України **Ганна Новосад**.

СумДУ впевнено крокує в ногу з часом, а подекуди навіть випереджає його. Новітні розробки й технології, застосовувані в навчальній і науковій діяльності університету, свідчать про те, що в ньому працюють справді високопрофесійні та творчі спеціалісти, закохані в свою справу й готові зробити фантастичне майбутнє реальним.

Протягом карантину відвідування лабораторії віртуальної та доповненої реальності «Ulab» для студентів було певною мірою обмеженим. Проте її фахівці працювали над створенням нових проектів (білбордів СумДУ по місту, плакатів з академічної доброчесності, віртуальних екскурсій і турів університетом тощо). Повноцінна робота лабораторії продовжилася з відновленням навчання.

Марина САДІВНИЧА,
аспірантка

Перед кожним ЗВО постає непросте завдання – поєднати бажання вчитися з розвитком природних здібностей студентів. Саме для цього передбачені гуртки, в яких однодумці мають змогу реалізувати власні захоплення, що зазвичай називають хобі.

Позанавчальна діяльність, зокрема культурно-мистецького спрямування, є важливим елементом, особливою рисою соціального іміджу університету. Ознайомитися з її структурою можна на сайті нашого вишу за посиланням sumdu.edu.ua. Там наведена стисла інформація про служби й відділи, що організують дозвілля студентів, а також про творчі колективи, у яких юні таланти відповідно до своїх інтересів та вподобань удосконалюють природні дані: народний ансамбль бального танцю «Силует», театр танцю «Феєрія», студентський театр «Кураж», танцювальні колективи «Suziyya & Paradise» та «JAM», вокальні колективи, студію КВН тощо.

Окремо необхідно згадати про вокальну студію СумДУ та її керівницю, заслужену діячку естрадного мистецтва України **Ольгу Бондаренко**, яка, крім того, є художнім керівником КМЦ. Редакція запитала в неї про певні «заштункові таємниці».

– Чи складно «опікуватися» таким особливим колективом, що поєднує в собі декілька творчих команд, кожна з яких потребує індивідуального підходу?

– І «так», і «ні». Усе залежить від конкретної ситуації. Якщо говорити про керування творчим процесом у КМЦ загалом, то інколи виникають труднощі. Наприклад, коли готуємося до масштабних заходів, таких як «Посвята першокурсників у студенти», у яких кілька сотень учасників. У такому разі робота над підготовкою починається з визначення ідеї та відповідної концепції. Трапляється, що не всі її поділяють і не завжди погоджуються з пропозиціями художнього керівника. Проте ми завжди знаходимо спільну мову, дослухаючись до аргументів один одного, покладаючись на досвід та креативність кожного. Співпраця в нашій творчій команді завжди продуктивна, тому що знайомі не перший рік. Тим паче, певні колеги, наприклад **Юлія Чудаєва** (керівниця «JAM») і **Поліна Гречишкіна** (вокальний колектив ННІ БТ «УАБС» та ННІ права), – наші випускниці, які в студентські роки відвідували гуртки, завдяки чому не лише широкоаспектно розуміють завдання, а й із професійною емпатією відчувають внутрішню атмосферу колективів.

БЕЗ ШТАМПІВ

Щодо останньої, то в кожного керівника є свої методи й педагогічні секрети, за допомогою яких вони забезпечують сприятливі умови для розвитку талантів і реалізації оригінальних новаторських задумів, а також соціалізації студентів, адаптації першокурсників у новому для них середовищі. Можу поділитися

курси й шоу-програми на зразок «Міс-СумДУ», «Містер іноземний студент» тощо. Також усі творчі колективи КМЦ беруть активну участь у заходах міського та обласного рівнів. Велику кількість тематичних подій проводимо для абітурієнтів. Це насамперед «Фестиваль науки, освіти і культури», «Шкільна красуня»,

Танок «Козацька Україна»

власним досвідом. У нас, у вокальній студії, порозуміння й плідного творчого співробітництва досягаємо за формулою «50 на 50», згідно з якою кожен учасник висловлює свої ідеї, пропонує власні «фішки» для репертуару, елементів сценічного вбрання, танцювальних рухів. Результатом такої колективної творчості є сучасні композиції, зокрема популярні пісень MONATiKA та гурту «Время и Стекло». У колективі панують повна довіра, взаємодопомога, взаємоповага – мої до студентів і навпаки, своєрідний симбіоз.

– А хто пише сценарії?

– Створення сценаріїв є обов'язком художнього керівника, а заходів проводимо стільки, що повний список потребує чимало місця на шпальті. Крім уже згаданих, варто зазначити День студента, новорічно-різдвяні святкування, День науки, концерти до професійних свят, зокрема Дня працівників освіти, ко-

гала-концерт конкурсу «Золотий інтеграл», презентації СумДУ в школах міста й області тощо. Перелік можна довго продовжувати. Кожен захід намагаємося зробити максимально орієнтованим на особливості та вподобання глядачів, і за таким самим принципом пишемо сценарії. Будь-яка творчість є справою особистісною, передбачає певні художні прийоми, секрети й хитрощі.

– Цікаво, як удається з року в рік проводити Свято посвяти чи «Інтеграл», уникаючи повторення певних елементів, штампів, стереотипів? Як залучаєте учасників?

– У декілька етапів. Відразу після закінчення вступних іспитів «без 5 хвилин» студентів запрошують на загальні збори для оголошення результатів вступної компанії. Ми, у свою чергу, пропонуємо їм узяти участь у вокальних і танцювальних номерах такого масштабного захо-

Солістка вокальної студії О. Бублій і танцювальний колектив «Джем»

Учасники студії «Феєрія»

І СТЕРЕОТИПІВ

ду, як «Посвята в студенти». Із тими, хто зацікавився пропозицією стати не просто учасником, а виробником продукту під назвою «шоу-програма», починаємо підготовку до самого дійства, придивляючись до них. Кожен керівник має свої критерії, секретні підходи. Наприклад, керівник театру танцю «Феєрія» **Світлана Ми-**

вибирають гуртки й секції за своїми вподобаннями та приходять на заняття.

Останнім етапом є конкурс «Золотий інтеграл», під час якого юні таланти максимально проявляють себе, а керівники потім пропонують їм узяти участь у гуртках. Я, наприклад, саме під час «Інтегралу» зап-

не повинен суперечити загальному плану роботи, затвердженому проректором **Оленою Вікторівною Король**. Проте здебільшого впродовж року, крім планових заходів, проводимо велику кількість позапланових. Це насамперед урочистості для підрозділів університету, міські святкування, а також систематично беремо участь у фестивалях і конкурсах у різних містах України та за кордоном. Іноді працюємо й у вечірній час, у вихідні та на свята. Великий обсяг роботи виконують співробітники КМЦ щодо технічного забезпечення заходів різних служб і підрозділів...

– Колосальні зусилля! А як захоплює активних студентів?

– Згідно з чинним законодавством не дозволено мотивувати їх матеріально, тобто преміями. Але, поперше, відвідування гуртків для студентів безкоштовне. Також усе, що стосується приміщень для занять, обладнання, декорацій, виготовлення костюмів тощо, фінансує університет. Безкоштовною є й участь у різних конкурсах і фестивалях. Київ, Львів, Чернігів, Харків – далеко не повний список міст, у яких юні зірки СумДУ не лише демонстрували таланти, а й відвідували екскурсії та інші пізнавальні заходи. Хіба це не захоплення?

Бувають і закордонні поїздки. Наприклад, у 2019 році театр «Кураж» брав участь у міжнародному фестивалі «Схід–Захід» у Кракові (Польща), а колективи «Феєрія», «Силует» і вокальна студія – у фестивалі «Rudaga New Stars», гала-концерт якого відбувся в знаменитому залі «Dzintaru» в Юрмалі (Латвія). Левову частку витрат на закордонне відрядження також профінансував університет.

Від редакції. Матеріал готувався до номеру, що не вийшов друком через оголошення карантину, однак наведені в ньому запитання й відповіді не втратили актуальності. Не раз і не два впродовж своєї історії СумДУ доводив уміння забезпечувати оптимальне ставлення до тієї чи іншої ситуації так, щоб узагалі діяльність університету, навчальний процес і позанавчальна робота залишалися на високому рівні. Безумовно, карантин вніс корективи, але гуртки продовжували роботу в онлайн-режимі й дистанційно, щоб не втратити набутих навичок, а також встигли взяти участь у кількох дистанційних конкурсах, у яких посіли призові місця. Можна з упевненістю стверджувати, що кожен теперішній чи майбутній студент, у якого є бажання розвивати свої творчі здібності, зможе його реалізувати, даруючи радість від спілкування з різними видами мистецтва його поціновувачам і, звісно, самому собі.

На початку червня в Запоріжжі пройшов дистанційний конкурс вокального мистецтва «Голос рідного краю», у якому взяли участь більше ніж 100 обдарованих виконавців із Запорізької, Чернігівської, Харківської й Сумської областей.

ЧЕРГОВІ ПЕРЕМОГИ

Наш ЗВО представляли учасники вокальної студії КМЦ під керівництвом **Ольги Бондаренко**, які змагалися в номінаціях «естрадний вокал» та «народна пісня». Журі високо оцінило таланти студентів СумДУ. Згідно з результатами конкурсу **Дмитро Швачко** (Медичний інститут) виборов ІІ місце. Водночас переможцями у своїх номінаціях стали **Аліна Товстиженко** (Медичний інститут) і тріо «VaLerMa» в складі **Валентини Немеш** (ІФСК), **Валерії Антоненко** (ННІ ФЕМ ім. О. Балацького) та **Марії Соллодухи** (ННІ БТ «УАБС»). Редакція «Резонансу» приєднується до всіх привітань і побажань. Так тримати!

*

Під час карантину в мережі «Фейсбук» була неабияк популярною оригінальна розминка, яку проводила для всіх охочих керівниця танцювального ансамблю «Джем» **Юлія Чудаєва**.

Тріо «VaLerMa»

колаївна Бондаренко організовує для новонабраного колективу святковий захід до Дня незалежності з виїздом на базу «Універ», знайомить новачків зі старшокласниками, школярами з колективу «Амелія», яким керує в Сумській класичній гімназії. Після такого «творчого табору на природі» всі повертаються здруженими, а іноді й закоханими. Загалом, у «Феєрії» стають вправними танцюристами навіть ті, хто ніколи не займався хореографією. Головне – бажання працювати й стати частиною творчої родини.

Ще одним етапом набору учасників гуртків є «Ярмарок інтересів», що проходить у перший день занять 1 вересня. На площі біля університету працюють намети різних підрозділів (КМЦ, спортивного клубу, наукового товариства, студентських громадських організацій тощо), презентуючи свою діяльність та пропонуючи долучитися до неї. Студенти

ропонувала продовжити займатися вокалом декільком колективам саме в тому самому форматі, в якому вони дебютували в конкурсі. І не помилилася. Так, тріо «Зелені очі» (ІФСК) та «ФЕМ» (ННІ ФЕМ імені О. Балацького), вокальний ансамбль «KVINTA» тощо впродовж усього навчання в університеті неодноразово ставали лауреатами всеукраїнських і міжнародних мистецьких конкурсів.

– Хто планує заняття гуртківців, їх репетиції, тренування й виступи?

– Керівники колективів за погодженням із художнім керівником чи директором КМЦ. Особливо, якщо графік репетицій залежить від конкретного приміщення, наприклад спортивно-танцювальної або актової зали. А колективи, які мають окремі приміщення, розучують номери в зручний для всіх час, щоб не обтяжувати студентів зайвим очікуванням. Щодо виступів, то їх графік

О. Бондаренко вітає творчі колективи

ЦИФРОВІЗАЦІЯ

КІБЕРСПОРТ ПО-УКРАЇНСЬКИ

Кіберспорт, або е-спорт, – це змагання з комп'ютерних ігор. Завдяки популярності гри «Doom» у США в 1997 році з'явилася її перша ліга – «Cyberathlete Professional League» (CPL). Проте зазначеним видом діяльності можна вважати й геймінг онлайн, за якого ти записуєш гру на відео та викладаєш на «YouTube» чи «Twitch». Світова аудиторія кіберспорту на сьогодні становить майже 450 мільйонів осіб.

В Україні такий елемент цифрової культури став популярним близько 20 років тому. Тоді грали в комп'ютерних клубах, без призових, лише зрідка беручи участь у міжнародних турнірах через неабиякі необхідні витрати на них. Потім сформувалися професійні українські команди, зокрема «pro100», «GSC Game World» та «A-gaming». А коли в 2010 р. почала функціонувати повноцінна компанія «Natus Vincere» («Народжені перемагати»), наша держава по-справжньому проявила себе на світовій арені. Команди з «Counter-Strike 1.6» посіли ряд призових місць на міжнародних турнірах, а «Na'Vi» перемогла в найпрестижнішому світовому турнірі з гри в «Dota 2» «The International 2011».

У 2015 р. з'явилася серія турнірів «The Dota Major Championships». Так звані «мейджори», або «мажори», проводили кілька разів на рік у різних великих містах. Перші чотири відбулися у Франкфурті, Шанхаї, Манілі й Бостоні. А в грудні 2016 р. в «Boston Major» організатори оголосили, що наступне змагання з геймінгу пройде в Києві. Найталановитіші гравці демонстрували навички в палаці «Україна», розігруючи призовий фонд 3 млн доларів, а переможцем стала європейська команда «OG».

Усе більше діячів розуміють, що кіберспорт – не лише забавка, а й заняття, що передбачає чималі грошові доходи та перспективу кар'єрного росту. Зарплата професійного геймера – 15 тис. доларів і вище (навіть без урахування призових). Серйозні заходи можуть приносити гравцям навіть суми з шістьма нулями. Наприклад, зазначена команда «Na'Vi» у 2011 р. отримала 1 млн доларів, а призовий фонд «The International» у 2019 р. становив у 34 рази більше! Оскільки гроші діляться на команду, гравці відразу стають мільйонерами. Проте потрібно пам'ятати, що графік професійних геймерів дуже напружений, проводять місяці перед комп'ютером, щоб продемонструвати вражаючі результати.

Інший недолік кіберспорту – надзвичайно дороге утримання команди. Як зазначає засновник українського холдингу «ESM.one» Іван Данішевський, воно потребує космічних коштів, зокрема на заробітну плату гравцям, тренерам, менеджерам, тренувальні бази, буткемпи тощо. «Часто командам для тренувань винаймають окремі будинки на кілька тижнів або місяців, у який, крім того, необхідно завезти обладнання, провести якісний надшвидкісний Інтернет не від одного, а від двох провайдерів (на

випадок технічних неполадок), узяти на роботу людину, яка готуватиме, прибиратиме тощо. Залежно від країни витрати можуть сягати 10 000 доларів, а інколи навіть більше», – додає пан Іван. Насправді потрібні не лише гравці, а й організатори подій, менеджери з продажів, агенти, журналісти, економісти, статистики та PR-менеджери.

Як комп'ютерні ігри впливають на людину? Складне запитання. Безліч передових діячів намагаються проаналізувати цей вплив у тих чи інших аспектах. Наприклад, відомий учений Крейг Андерсен переконаний у правильності загальної моделі агресії, що базується на психологічних дослідженнях. Згідно з останніми, якщо індивід спостерігає за деструктивною поведінкою, то може відтворювати її сценарій у своєму повсякденному житті. Дивлячись на акти насилля по телевізору або в комп'ютерній грі, він починає себе вести так само, йому здається, що це нормальний спосіб вирішення проблем. Не менш цікаві висновки науковців Лоуренс Катнер і Шеріл Олсон, які запитали дітей та підлітків, чи відрізняють вони гру від реального життя. Виявилось, що респонденти 11–13 років чітко розмежовують зазначені категорії.

Дослідження з далекого 2012-го, проведене фахівцями в галузі вивчення мозку людини Дафною Бавельер, свідчить, що екшн-ігри покращають уважність у кілька разів. Як раціональне підтвердження наведені результати тесту Струпа, в якому слова пофарбовані в різні кольори. Завдання – швидко називати колір слова, а не саме слово (<https://youtu.be/FktsFcoolG8>). Також дослідниця спростувала вислів «багато граєш – зіпсуєш собі зір». Проте офтальмологи не згодні з її аргументами.

Основний об'єктований недолік популярної геймінг-індустрії – жорстокість. Більшість батьків не хочуть, щоб діти витрачали час на «стрілялки» та вбивали все на своєму шляху, тому вибирають для малечі спрямовані на логічний розвиток ігри на позитивні повчальні теми. Проте варто пам'ятати, що до соціально деструктивних вчинків здебільшого призводять прояви насилля, неухважності і відсутності емпатії в сім'ї, а не позбавлені чуйності сюжети. Водночас, щоб захоплення не перетворилося на залежність від гострих віртуальних відчуттів, необхідно знати міру.

Незважаючи на те що чоловіків у кіберспорті більше, геймерський талант прекрасної статі також не варто недооцінювати. Наприклад, у 2017 р. в рамках турніру «IEM Katowice» проходило змагання «Intel Challenge Katowice Female». Шокуючий факт: призовий фонд чоловічого ту-

рніру становив 250 тис. доларів, а жіночого – лише 30. Організатори пояснили таку гендерну дискримінацію нижчим рівнем геймерських навичок гравчинь, а отже, відсутністю гідного спонсорування.

Зараз багато дівчат приєднуються до чоловічих команд. Зокрема, капітаном тайського клубу «MiTH» («CS:GO») є Са-риндхорн Ванотаярнчай (JinNy). У 2019 р. відбувся «BlizzCon». Найкращі «цифрові спортсмени» планети зібралися визначити чемпіона, а нагородили... чемпіонку. Сяомен Лі стала першою гравчиною, яка перемогла в наймасштабнішому змаганні з «Hearthstone». До

речі, є дівчата, які досягли успіху в кіберспорті, не граючи у відеоігри. Келлі Онг – менеджерка успішної колись команди «Alliance» – вважається однією з найвпливовіших діячок у просторі «Dota 2». Не менш популярна ведуча турнірів і журналістка Зоя Пенскі.

На конференції «e-SPORTconf Ukraine 2017» серед спікерів було три жінки. Зокрема, юридичні питання та особливості офіційного визнання кіберспорту в Україні висвітлювала Ірина Сергієнко, а тематику менеджменту професійного e-sports-клубу – Наталія Ларченко. Водночас необхідно згадати Владиславу Захльобіну – менеджерку європейської організації «OG». Українка сама грала на про-рівні, тому знає, що таке командна робота. Проте кіберспорт був ще слабо розвиненим і приносив маленький дохід, тому вона вирішила вивчати журналістику. Працювала в турнірного оператора «StarLadder», менеджеркою організації «HellRaisers», а також збірної нашої країни із «Counter-Strike: Global Offensive». Отже, жінки в кіберспорті є, їх багато, а згодом стане ще більше, тому що технології розвиваються й усі хочуть проявляти себе в цікавих інноваційних сферах.

Зараз кіберспорт визнаний у 22 країнах світу. Сподіваємося, що Україна також зробить крок, стривайте... Уже зробила! MBC організовує безкоштовний турнір «Ukrainian Open Quarantine Esports Cup», основними дисциплінами якого будуть «Dota 2», «PES» і «League of Legends». А СумДУ провів власний «Елітний кубок» із гри «Dota 2». В одній групі з 4 команд перемогли представники ЕліТу, а в другій (також із 4 команд) – збірна різних факультетів «OLEG AND BANDA».

Для якісного кіберспорту в Україні є все: професійні тренери, обдаровані гравці, креативні менеджери, дешеві будинки для тренувальних баз і просто безліч перспективних талантів, які мріють стати фаховими геймерами. Крім того, така діяльність може приносити гроші не лише командам, а й державі, якщо правильно розробити алгоритм змагань і турнірів.

ТРАНСЦЕНДЕНТНЕ

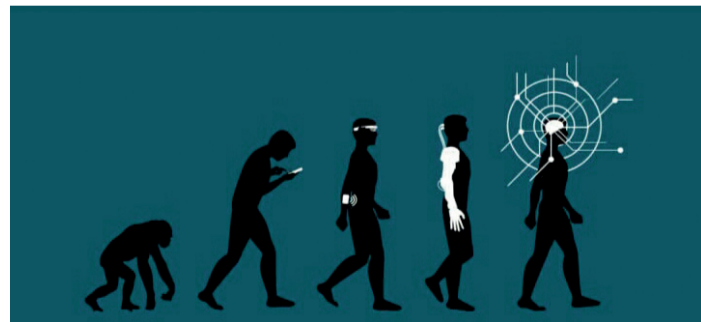
ЧИ Є ЖИТТЯ ПІСЛЯ ЖИТТЯ?

Мабуть, читачі «Резонансу» неодноразово чули таке заадкове слово, як трансгуманізм, що означає «раціональний світогляд із осмисленням досягнень і перспектив науки, визнає необхідність та бажаність докорінних змін у становищі людини за допомогою новітніх технологій для позбавлення її від страждання, старіння й смерті, а також значного покращання фізичних, розумових і психологічних характеристик». Зазначена точка зору стає дедалі популярнішою, усе більше авторитетних блогерів знімають роликів, учені активно шукають відповідь, з'являються фільми й відеоігри.

Уперше слово «transhumane» використав Данте Аліг'єрі в «Божественній комедії» (1312 р.), що завдяки літературному успіху твору зробило термін широко вживаним. Ідею універсального й самодостатнього індивіда в епоху Відродження висловлювали Леонардо да Вінчі, Жан Антуан Кондорсе. Отже, ще кілька століть тому тогочасні передові діячі дійшли висновку, що еволюція можлива та необхідна для подальшого існування, і не лише на нашій планеті.

Основа такого світогляду полягає в раціональності, критичному аналізі доступної інформації, використанні достовірних даних про світ. Головною метою є нескінченне вдосконалення особистісних можливостей, що ґрун-

тується на новітніх відкриттях науково-технічного прогресу. У свою чергу, для досягнення цієї мети трансгуманісти пропонують всіляко стимулювати технічний прогрес, зокрема часно передбачати й усувати небезпеки та моральні проблеми, пов'язані з їх утворюванням, розширювати свободу ко-

жної людини. Наведені дії спрямовані на забезпечення останній права самій вирішувати, коли помирати й чи помирати взагалі.

Незважаючи на переваги теорії, необхідно звернути увагу на її істотний недолік. Трансгуманізм – логічна точка апгрейду, тобто теоретично можливо не просто вдосконалити свій організм, а повністю його позбутися. Тому запитайте себе: чи хочу я жити вічно й у якому вигляді?

Уже зараз можна стверджувати, що ми живемо в цифровому безсмерті, то чніше не ми, а сукупність даних про

нас у соціальних мережах. Отже, доречно припустити, що в майбутньому нащадки матимуть змогу поспілкуватися з нашими проєкціями. Підтвердженням цьому є дослідження, проведене командою «OpenWorm». Її представники вивчили нейронну мережу черв'яка, а через три роки відтворили її зв'язки на комп'ютері, потім завантаживши їх у роботу «Lego». Вони стверджують, що останній не мав жодних установок і рухався сам за допомогою своєї цифрової свідомості. Йому нічого не говорив і не наказував. Хоча певні вчені наголошують на недосконалому моделюванні винайково рефлексорних реакцій, неможливо не погодитися, що потенціал у нього є.

Неоднозначна теорія спричинила багато суперечок і дискусій. Зокрема, американський філософ, політичний економіст та публіцист Френсіс Фукуяма назвав трансгуманізм «найнебезпечнішою у світі ідеєю». Загалом критику можна поділити на дві категорії: практичну – спростування досяжності цілей теорії; етичну – заперечення принципів трансгуманізму й світогляду його прихильників.

А що буде, якщо вдасться повніс-

тю відтворити нас за допомогою комп'ютерних технологій? Це будемо ми чи не дуже ми? Можливо, наша копія? А де тоді справжні ми? Мабуть, кожен мріяв про двійника в дитинстві, щоб той ходив у школу й робив домашнє завдання. Проте необхідно пам'ятати, що в такому разі ми не набули б життєво важливих навичок, не здобули б незамінних знань. Тому в той час як трансгуманісти пропагують утопію, їх опоненти шукають нові аргументи того, що людину далеко не в усюму можна замінити. Та й така заміна здатна спричинити тотальне безробіття, тому що копія може просити менше або не просити взагалі.

Хочете самостійно проаналізувати всі за і проти? У такому разі вам допоможуть креативні зразки масової культури, зокрема відеоігри «SOMA», «Cyberpunk 2077», «Call of Duty: Black Ops III», фільми й серіали «Гаттака», «Темне місто», «Робокоп», «Зоряний крейсер «Галактика», літературні твори «Ми із Сонячної системи» Георгія Гуревича, «Полум'я над безоднею», «Глибина в небі», «Кінець веселок» Вернора Вінджа, серія «Космічний апокаліпсис» Аластера Рейнольдза, «Акселерандо», «Небо сингулярності», «Оранжерея» Чарльза Стросса тощо.

Водночас пам'ятайте, що потрібно вирішити, чи хочете жити вічно, чи вам цікаво, що буде в «кінці гри». Адже, можливо, немає нічого страшнішого, ніж приреченість на вічні поневір'яння.

Сторінку підготувала
Ліза ХОРОШЕВА, ЖТ-81

ЮВІЛЕЙ

ГІДНИЙ СЛУЖИТЕЛЬ
ГІПОКРАТОВІ

Незамінний спеціаліст, один із засновників кафедри хірургії та онкології Медичного інституту СумДУ. Доцент, кандидат медичних наук, хірург вищої категорії. Знає все про все. Чуйний, добрий, принциповий... І це далеко не всі характеристики нашого ювіляра **Кащенка Леоніда Григоровича**.

Родом із Роменського краю – місцевості зі славною історією, батьківщини багатьох видатних людей. Після навчання в Харківському медичному інституті повернувся на Сумщину. Працював хірургом і заступником головного лікаря в Тростянецькій районній лікарні. Саме тоді йому доручили неприємне завдання. Головний лікар пішов у відпустку та змушував підписати документи на звільнення високопрофесійної педіатрині, якій райком партії наказав залишити місце роботи за власним бажанням через релігійні вподобання. Розуміючи ситуацію, Леонід Григорович навідріз відмовився

виконувати доручення, хоча усвідомлював можливі негативні наслідки. І жінка залишилася працювати. Про цей та багато інших гідних поваги вчинків нам розповів професор зазначеної кафедри **Микола Григорович Кононенко**, який тривалий час очолював її. Усі вони свідчать про рішучість, безкомпромисність, чесність, а отже, непохитну відданість клятві Гіпократата.

Потім – ординатура в альма-матер, Харківському медичному, написання й захист дисертації. У 1993 році на базі

5-ї поліклініки в Сумах набирали спеціалістів для відкриття доленосної для Леоніда Григоровича кафедри хірургії та онкології. Тоді він став її співзасновником, а зараз є одним із найкращих лікарів, які проводять складні операції на судинах. «Попри

зріст під 2 метри та здоровенну статуру, мій колега дуже лагідний, – зауважує **Василь Якович Пак**. – Справжні котячі руки в операційній». У колективі про ювіляра говорять як про надійного товариша, порядну відкритую людину, позитивно налаштовану до оточуючих.

Водночас Леоніда Григоровича знають не лише як видатного хірурга, а і як обдаровану особистість із низкою інших талантів та здібностей. Ще зі школи цікавився технікою, працював у рідному селі кіномеханіком. Із другого класу займався радіоелектронікою, тому може полагодити й відремонтувати будь-що – від парасольки до телевізора. Крім того, грає на баяні та обожнює поезію, зокрема Шевченка й Некрасова. «У нього просто феноменальна пам'ять. Навіть якщо розбудити його серед ночі, легко продекла-

мує улюблені вірші», – додає Василь Якович.

Доброта та непересічна ерудованість Леоніда Кащенка захоплюють не лише колег, а й молоде покоління майбутніх медиків. Останні відзначають його вміння креативно та структуровано подавати матеріал, дивитися в корінь складних процесів, що дозволяє зацікавити й наділити ґрунтовним багажем знань навіть «стерильних» слухачів лекцій. Зокрема, в цьому переконаний інтерн **Михайло Зелений**: «У Леоніда Григоровича неймовірний життєвий досвід, яким охоче ділиться на заняттях. Із ним дуже легко спілкуватися завдяки його почуттю гумору. Мудрі речі доносять до нас невимушено, і саме це цінуємо найбільше».

Теплі слова про ювіляра від колег і студентів підтверджують, що вагомими професійними здобутками неможливі без високоморальних людських цінностей, адже служба Гіпократові – щоденна перевірка на гуманність та етичну незаплямованість білого халата.

Лейла ВИШНЯК, ЖТ-71

ВАРТЕ УВАГИ

ДОСТУПНО ПРО СЕРЬОЗНЕ

Нещодавно студенти й викладачі Медичного інституту СумДУ зустрілися, щоб презентувати книгу **Андрія Сніцаря** та поділитися спогадами про нього – колегу, наставника, батька.

Андрій Олегович Сніцарь – відомий інфекціоніст, головний лікар обласної інфекційної клінічної лікарні ім. З. І. Красовицького, доцент кафедри інфекційних хвороб. Восени минулого року він пішов із земного життя внаслідок тяжкої хвороби, залишивши по собі добру пам'ять не лише в численних пацієнтів, а й у студентів та колег.

У вже другому, доповненому виданні «Нариси інфектології» оригінально відображений та систематизований 35-річний професійний досвід. Ще в 2015 році в інтерв'ю для телеканалу «UA: Суми» майбутній автор мотивовано поділився планами: «Дійсно, хочеться написати книгу про інфекційні хвороби для лікарів-початківців, та й не лише початківців...». І бажання креативно реалізував.

Літературними родзинками зазначеного наукового вагомого твору є сленгові вирази та дотепні жарти. Завдяки такій подачі навіть пересічний читач може зрозуміти сутність розглянутих непростих медичних проблем. Книга зацікавлює, інтригує вже навіть назвами розділів: «Про иммуноглобуліни для «чайників», «Лечим аналізи. О здоровому смысле», «О переименовании диагнозов», «О Митьке и девяти кругах ада». На думку досвідченого інфекціоніста, додержання здорового способу життя, знання азів симптоматики й аналізів у разі захворювання є обов'язковою складовою загальної культури, як і обізнаність із класичними творами літератури, музики, живопису тощо. Розуміння анатомії людини, особливостей та складності її організму допомагає, з одного боку, підтримувати його в належному стані, а з іншого – застерігає від самолікування.

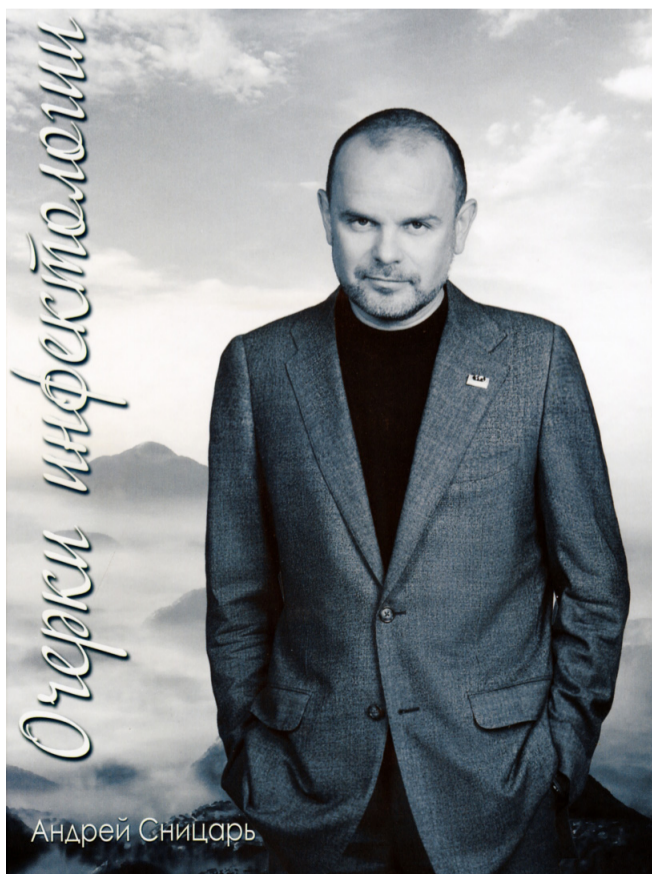
Присутні згадали різні моменти з життя Андрія Сніцаря, що, на їх погляд, найкраще характеризують його як непересічну особистість. «Усі знання, якими він володів, – рівень «Вікіпедії». Стільки, мабуть, ніхто з нас не знає, – зазначила заступниця з лікувальної роботи кафедри інфекційних хвороб **Ірина Троцька**. – У його арсеналі часто вживаною була, наприклад, фраза «так и мы когда-то облетим палаты, перешив на крылья белые халаты». Тепер він і справді перешив свій халат...». Син Андрія Олеговича **Георгій** розповів, що

батько полюбляв «каверзные вопросы и смотреть в глаза мыслящим студентам, наблюдать, как они пытаются найти логичный ответ. В учебниках, к стати, невозможно было найти на них ответов».

Емоційним наголосом заходу стали слова очільника кафедри інфекційних хвороб **Миколи Чемича**: «Краще б книга не завершувалася й не було такої презентації, нехай би він ще жив і жив...». Зрозумілі переживання колег та близьких, але насправді «Нариси інфектології» продовжуватимуть одержувати емпатичне доповнення небайдужих до розкритої теми: кожен витлумачуватиме їх зміст залежно від досвіду, світогляду, ставлення до самого себе, стану здоров'я.

Видання чекає на допитливих читачів у Конгрес-центрі, бібліотеках Медичного інституту й СумДУ, а придбати його можна в Агенції промоції «Суми».

Лейла ВИШНЯК, ЖТ-71

Андрей Сніцарь

СУМДУ – СУМЩИНИ

ПЕРЕМОГЛИ
У ДВОХ НОМІНАЦІЯХ

Пандемія COVID-19 озорнула Землю дуже несподівано, ставши справжнім викликом для світової наукової спільноти. Карантин, упродовження для боротьби з розповсюдженням вірусу, вплинув на всі сфери суспільної діяльності. Людству довелося вчитися жити по-новому та адекватно реагувати на економічно несприятливі умови. Проте будь-яка криза – це лакмусовий папірець слабких місць, а отже, стимул до розвитку, зокрема нових розробок і відкриттів.

Для виявлення внутрішнього потенціалу наукової спільноти області щодо нагального забезпечення протидії захворюванню, відбору найбільш ефективних ідей організаційних та системних заходів, створення нового продукту або послуги для вирішення проблем, спрямованих на боротьбу з поширенням коронавірусу в Україні, Сумська облдержадміністрація організувала конкурс «STOP COVID-19», основним логічним акцентом якого було злободенне запитання: чим я можу допомогти собі, родині, громаді, країні?

Учасниками стали 6 вишів Сумської області, що подали на розгляд конкурсній комісії 23 проекти. Переможців визначили в п'яти номінаціях: «Стоп коронавірус», «Економіка», «Медіа і комунікації», «Освітні інновації», «Юридична практика».

Підбиття підсумків і нагородження відбулися під час зустрічі голови облдержадміністрації **Романа Грищенка** з науковцями. «Високий професіоналізм українських учених цінується в усьому світі. На Сумщині створюються необхідні умови для активізації науково-дослідницької діяльності, забезпечується оновлення матеріально-технічної бази ЗВО, стимулюється закріплення й розвиток молодих талановитих кадрів», – зазначив посадовець.

За словами директора місцевого Департаменту освіти і науки **Вікторії Грбової**, роботи, репрезентовані в рамках конкурсу «STOP COVID-19», актуальні й ґрунтовані, тому можуть зацікавити інвесторів.

Високу якість поданих проектів також відзначив завідувач кафедри міжнародних економічних відносин СумДУ **Юрій Петрушенко**. «Усі ідеї – це стартапи, що чекають на втілення», – поділився висновками він від імені журі.

Серед проектів науковців нашого вишу найкращими визнано два. Перший – «Особливості роботи медичних працівників під час пандемії COVID-19» кандидатки медичних наук **Оксани Чемич** – переміг у номінації «Стоп коронавірус». Авторка другого – найоригінальнішого проекту з репрезентованих у номінації «Освітні інновації» під назвою «Розроблення освітньої фізико-математичної гри «Марс чекає» – кандидатка економічних наук **Світлана Тарасенко**.

Зазначені результати СумДУ, а особливо перемоги, свідчать про високий рівень організації наукової діяльності, здатність наших фахівців швидко реагувати на виклики часу, пропонуючи не лише креативні ідеї, а й раціональні способи їх реалізації. Вітаємо переможців і сподіваємося на подальше втілення суспільно значущих проектів у життя!

Марина САДІВНИЧА, аспірантка

■ ГРАНТОВІ ПРОЕКТИ

КРЕАТИВНА МІСІЯ

Центр соціально-гуманітарних аспектів регіональних досліджень (ЦСГАРД) СумДУ одержав грант у рамках конкурсу «Інституційний розвиток університетських аналітичних центрів» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» в партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи (OSIFE), профінансований Посольством Швеції в Україні.

Проект передбачає розбудову організаційної спроможності Центру як структурного підрозділу нашого ЗВО, підвищення якості аналітичних матеріалів, посилення ефективності зовнішньої комунікації, що дозволить ефективно впливати на регіональну політику.

■ РЕАКЦІЯ

ВІДГУКИ, ВРАЖЕННЯ, ПРОПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ

Упродовж карантину в СумДУ дистанційно тривав повноцінний навчальний процес. Викладачі й студенти спілкувалися в месенджерах, використовуючи інструменти відеозв'язку та колективного опрацювання матеріалу.

«Наставники вибирали зручні для себе мережі: «Telegram», «Viber», «Facebook», «Skype» тощо, а також комунікували за допомогою електронної пошти. Водночас функціонувала університетська платформа «Mix», на якій спочатку був зареєстрованим лише один викладач. Пізніше дисциплін побільшало. І це було зручно, тому що відразу відображалася обсяг роботи, її види й дедлайни. Усе систематизовано в одному інформаційному просторі, завдяки чому не потрібно відкривати десятки чатів, щоб зрозуміти, що робити. Але до зазначеної платформи приєдналися не всі. На карантині зрозуміла, як люблю університет, зокрема його аудиторії, і як хочу знову відвідувати лекції та практичні заняття, обговорювати цікаві питання з одногрупниками й викладачами», – поділилася враженнями від здобуття фахових журналістських знань в умовах самоізоляції третьокурсниця **Діана Писанка**.

Студент спеціальності «Автоматизація та комп'ютерно інтегровані технології» **Микола Шубенко** розповів, що дистанційне навчання на факультеті ЕлІТ було різноплановим: крім «Mix» і «Google class», використовували багато інших електронних ресурсів. Викладачі ставили завдання проходити курси, наприклад опанувати професійні тонкощі програмування на платформі «Прометеус». Також Микола зазначив, що навчатися вдома психологічно комфортніше, проте надзвичайно відповідально: хоча не обов'язково рано прокидатися й поспішати на першу пару, необхідно раціонально та виважено планувати свій день.

За допомогою конструктора навчальних матеріалів «Lectur.ED» професійні діячі освіти нашого вишу створювали інтерактивні вебсторінки, тести, форуми й завдання для спільної роботи. Водночас платформа «Mix» дала можливість спростити контроль за успішністю кожного претендента на високі освітні досягнення й дисципліною загалом. Реалізації всіх складових якісного домашнього навчання спри-

Нагадаємо, що мета ЦСГАРД (<http://csgard.sumdu.edu.ua/uk/>), який функціонує при кафедрі психології, по-

літології та соціокультурних технологій, – активізація фундаментальних і прикладних наукових соціально-гуманітарних досліджень на регіональному рівні й сприяння активному застосуванню проектних технологій викладачами, науковцями, співробітниками, аспірантами, студентами для розроблення, ухвалення та імплементації ефективних управлінських рішень на рівні органів державної вла-

Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

ди й місцевого самоврядування.

Зазначений структурний підрозділ створений у 2005 році та вже має значний досвід проведення соціологічних досліджень. Зокрема, на його базі реалізовано кілька масштабних проектів всеукраїнського й міжнародного рівнів, а також виконано значну кількість господарських договорів. На сьогодні підтримка з боку міжнародних інституцій для співробітників ЦСГАРД є не лише визнанням досвіду та кваліфікації, а й додатковою можливістю професійного зростання завдяки міжнародним стажуванням, обміну фаховими тонкощами, підготовці публікацій у високорейтингових виданнях. Команда Центру розвиватиме три тематичні напрямки дослідження: соціально-політичних процесів на регіональному рівні, гендерних аспектів актуальних соціальних процесів, поведінки у сфері громадського здоров'я.

СУЧАСНЕ ОБЛИЧЧЯ СУМДУ

> Є постійним партнером у спільних проектах у рамках міжнародних грантових програм Європейського Союзу (Erasmus+, Horizon 2020), Програми розвитку ООН, НАТО, DAAD, Американських Рад, Британської Ради, двосторонніх наукових і дослідницьких проектах, грантах приватних фондів. Університет щороку реалізує більше ніж 300 грантів. За останні 5 років обсяг дослідницької роботи в рамках міжнародних грантових проектів збільшився у 20 разів.

> Активно реалізує довгострокові й короткострокові програми міжнародної академічної мобільності студентів, аспірантів, наукових та науково-педагогічних працівників з потужною стипендіальною й грантовою підтримкою та активним застосуванням технологій трансферу й визнання одержаних результатів.

> В університеті працюють більше ніж 3 тисячі співробітників, серед яких члени-кореспонденти НАН України, близько 150 докторів наук, професорів, 650 кандидатів наук, доцентів, діють докторантура за 16 та аспірантура за 24 спеціальностями, спецради із захисту дисертацій.

яв «Електронний особистий кабінет», що є центром доступу до онлайн-ресурсів і сервісів, а також засобом комунікації та одержання актуальної загальноуніверситетської інформації, незамінним під час роботи з релевантними даними ще до карантину.

«Насамперед хочу наголосити, що здобувати освіту дистанційно значно простіше, ніж стаціонарно. Чому? Тому що не потрібно рано прокидатися,

витрачати час на проїзд у громадському транспорті... Приємно зазначити, що викладачі завжди йшли нам назустріч, допомагали щодо всіх проблемних питань, уважно вислуховували й давали поради. Щодня одержували завдання та різні матеріали на електронні адреси, а раз на декілька днів виходили у відеоконференцію з викладачами, що також було неординарно, інноваційно, заряджало мотивацією й стимулювало до саморозвитку», – описала своє самоізоляційне опанування спеціальності «Прикладна механіка» на факультеті ТеСЕТ **Діана Тарасенко**.

Потенційна психологиня **Дар'я Данилова** спочатку була впевненою, що дистанційне навчання передбачатиме винятково надсилання викладачам презентацій і виконаних завдань. Проте пари проходили за розкладом через платформу «Zoom» у відеоконференціях, а також у форматі чату в «Telegram».

«Загалом ми здобували знання за допомогою платформи «Mix», що дуже зручно. Проте інколи виникали технічні проблеми з доступом до сайту або особистого кабінету. Зокрема, певні завдання не відкривалися, платформа їх не оцінювала. Розумію, що карантин не повинен впливати на якість освітнього процесу, але з нетипово істотною кіль-

кістю необхідних робіт із різних дисциплін було важко впоратися, враховуючи те, що ми працювали лише в електронному режимі. Дистанційне навчання – це досить прогресивно, але ми вже скупили за університетом», – аналізує переваги й недоліки онлайн-освіти другокурсниця ННІ права **Анастасія Головач**.

А студентка спеціальності «Прикладна математика» факультету ЕлІТ **Софія Пінчук** розповіла, що для неї дис-

танційне опанування фаху видалося складнішим, тому що потрібно було самостійно опрацювати значний обсяг матеріалу, та й самих завдань стало відчутно більше. Для комунікування з викладачами їх група використовувала «Telegram». Плюсом такого формату, за словами Софії, стало те, що навчатися можна було в будь-який час, не додержуючись розкладу.

Упродовж усього карантину представники різних спеціальностей активно ділилися враженнями від «дистанційки» у відеозверненнях. Зокрема, обговорювали особливості такого формату, залишали свої пропозиції та побажання. Плейлист зазначених роликів доступний на каналі СумДУ в «YouTube».

Зараз згідно з графіком навчального процесу в університеті закінчилися заняття, завершуються атестаційні підсумкові тижні. Студенти переважно здають іспити онлайн, а якщо потрібно перевірити практичні навички в лабораторії чи там, де підсумкова атестація наближена до загальнодержавних норм, – за очними технологіями.

За словами першого проректора **Василя Карпуші**, навчальний процес у нашому ЗВО йде за графіком, затвердженим на початку року, і завершиться до 1 серпня.

Марина МОСКОВИЧ,
співробітниця ЦМРД

«РЕЗОНАНС»

газета Сумського державного університету

«REZONANCE»

Sumy State University Press

Реєстраційне свідоцтво СМ №020

Перший номер газети вийшов у світ 29.10.1991.

Обсяг – 2 друковані аркуші, приведені до 8 полос формату А-3. Віддруковано: ПБКФ «МакДен», м. Суми, вул. Тополянська, 16.

Адреса редакції: м.Суми, вул.Римського-Корсакова, 2, корпус «Г», кімнати: 1107, 1110.

Телефони: 68-78-50; 33-02-25.

Шеф-редактор **Олена Ткаченко**

Редактор **Василь Чубур**

Коректор **Олена Федя**

Відділ інформаційно-рекламної діяльності

Більше новин на сайті sumdu.edu.ua

Електронний архів газети

<https://sumdu.edu.ua/about-sumdu/rezonans.html>

Автори фото:

Сергій Малюк,

Антон Щебетенко,

Юлія Довга,

Дмитро Симонов